



SNELLER BETER

Op de foto van links naar rechts: CCU-verpleegkundige Hetty van der Burgt, verpleegkundige Lian Dirx, verpleegkundige Aloys Vliegen, stafmedewerker patiëntveiligheid Bastiën van der Hoeft, stagiaire Stafbureau Onderzoek & Innovatie Hans Gulpen, verpleegkundige Jolanda Smeets, afdelingsmanager Maria Schouteten, cardioloog dr. Ben Gho en CCU-verpleegkundige Annemiek Klaassen.

INCIDENTEN sneller gemeld

Drie afdelingen van Atrium Heerlen startten vorig jaar met **Vrijwillig Incident Melden (VIM)**. Dit betekent dat medewerkers incidenten nu decentraal, op de afdeling zelf, melden. Vergeleken met de MIP-procedure, waarbij meldingen centraal worden gedaan, is VIM laagdrempeliger, met meer en meer diverse meldingen tot gevolg. Dat is de conclusie van de pilot die vorig jaar op de verpleegafdelingen Cardiologie, CCU en 1 West in het kader van Sneller Beter pijler 3 van start ging. Eerder gingen ook de Intensive Care en Apotheek al aan de slag met het decentraal melden van incidenten.

Etage 3, CCU en 1 West gestart met Vrijwillig Incident Melden

door Monique Mathissen

Een vergelijking: De afdeling CCU registreerde in 2004 9 MIP-meldingen. Een jaar later telde dezelfde afdeling 99 VIM-meldingen in slechts een half jaar tijd. Een verklaring hiervoor is niet moeilijk, weet CCU-verpleegkundige Annemiek Klaassen. 'Decentraal melden is laagdrempeliger. De verbetercyclus is korter en beter en medewerkers hebben meer het idee dat er iets met hun melding wordt gedaan. Omdat de melding op de afdeling zelf gebeurt, is de context waarin de melding wordt gedaan voor alle betrokkenen duidelijker, er is minder informatie nodig.' Deze laagdrempeligheid heeft als extra voordeel dat bij VIM ook bijna-incidenten worden gemeld, wat via de MIP-procedure niet gebeurt. 'Medewerkers worden zich op die manier meer bewust van risico's in het zorgproces en kunnen hiervan leren', laat afdelingsmanager etage 3/CCU Maria Schouteten weten. De MIP-procedure wordt overigens niet overbodig. Afdelingsmanagers bepalen per VIM-melding of er ook een melding naar de MIP moet gaan.

Risico's opsporen

VIM is er om risico's op te sporen, te onderkennen. 'Het gaat bij VIM beslist niet om de schuldvraag maar om te kijken wat er fout zit in een proces', benadrukt Bastiën van der Hoeft, stafmedewerker patiëntveiligheid. 'Wanneer een incident niet tot een ernstige uitkomst leidt, wil dat niet zeggen dat het risico niet ernstig is. Het kan 99 keer goed gaan en de 100e keer loopt het niet goed af. Daarom moet het risico geanalyseerd worden en bekeken worden wat er precies misging.' Die taak ligt bij de VIM-commissie en afdelingsmanager. Nadat de medewerker via een standaard formulier de melding heeft gedaan, analyseert de VIM-commissie -elke afdeling heeft zijn eigen commissie- deze melding en bekijkt het onderliggende risico. Vervolgens komt de afdelingsmanager, in dit geval Wim Hendricks (1West) en Maria Schouteten (etage 3/CCU), in beeld en gaat op zoek naar een oplossing of delegeert deze taak naar de VIM-commissie. De beknopte verslagen van de -anoniem gemaakte- meldingen zijn voor iedereen in te zien in een klapper. 'Het is belangrijk dat de dwarsverbanden tussen de meldingen zichtbaar

worden en dat duidelijk wordt waar zich risico's bevinden', legt Maria Schouteten uit. De extra tijdsinvestering die deze werkwijze met zich meebrengt, wordt uiteindelijk in kwaliteitswinst terugverdiend, weten de betrokken afdelingen inmiddels uit ervaring.

Risico's aanpakken

Het inventariseren van meldingen is één, het aanpakken ervan is een ander verhaal. Daarom startte Atrium MC onlangs in een pilot met het SPAR-managementstelsel (Structureel PATiëntRisico). Dit stelsel zorgt ervoor dat risico's ook daadwerkelijk aangepakt worden door de organisatie. De medewerker die de melding doet, kan via het systeem in de gaten houden hoe ver het is met het oplossen van zijn melding. Op dit moment is Hans Gulpen, student Gezondheidswetenschappen van de Universiteit Maastricht en stagiaire Stafbureau Onderzoek & Innovatie, bezig met het ontwikkelen van speciale software om dit SPAR-managementsysteem te ondersteunen.

Ziekenhuisbreed

De projecten VIM en SPAR zijn de bouwstenen van het veiligheidsmanagementstelsel dat minister Hoogervorst vanaf 1 januari 2008 in de gezondheidszorg wil invoeren. Beide projecten worden uiteindelijk ziekenhuisbreed ingevoerd. 'Elke afdeling kan de systemen, die op den duur geaccrediteerd moeten worden, naar eigen wens vormgeven mits het op een goede en doelmatige manier gebeurt', aldus de stafmedewerker patiëntveiligheid. Voor meer informatie kunnen afdelingen contact opnemen met Bastiën van der Hoeft, tst. 66543 of via mail: BHF01.